

DEPARTAMENT DE TERRITORI I SOSTENIBILITAT
Serveis Territorials a Girona
Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental de Girona

Assumpte: Consulta prèvia sobre la viabilitat de l'emplaçament del projecte de parc eòlic Els Estanys (30 MW) als termes municipals de Capmany, La Jonquera i Agullana (Alt Empordà). Expedient FUE-2021-01942985 - OTAAGI20210064

En Llorenç Pascua Subiranas amb DNI [REDACTED] actuant en nom i representació de la IAEDEN-Salvem l'Empordà associació amb NIF [REDACTED] i domicili social al C/ Sant Vicenç, 30 1er 17600 Figueres i en representació de la plataforma cívica Salvem l'Empordà compareix i com millor procedeixi en dret,

EXPOSA

Que l'entitat i la plataforma que representa té com a objectius l'estudi, la defensa i la conservació del medi ambient i del territori.

Que com sigui aquests objectius interessin al bé comú i com a tal estan reconeguts a l'article 45 de la Constitució Espanyola.

Que la Sala Segona del Tribunal Suprem, en sentència dictada el 30 de novembre de 1990, en vista el recurs del sumari 12/85 de la Secció Tercera de la Audiència Provincial de Barcelona, reconegué el dret a gaudir del medi ambient com a dret fonamental dels ciutadans espanyols. Aquesta entitat defensa que "la integració de la conservació de la natura en el procés de presa de decisions socioeconòmiques és indispensable, i que hi ha una clara interdependència entre el manteniment de la integritat dels sistemes naturals i culturals i la provisió d'opcions socials i econòmiques atractives i amb futur. No es podrà avançar cap a la sostenibilitat si no s'assoleix una relació equilibrada entre les necessitats socials, l'activitat econòmica i el funcionament dels ecosistemes, que proveeixen els serveis ambientals essencials, dels quals depèn no sols la qualitat de vida, sinó fins i tot la pròpia existència humana"(Josep Mª Mallarach a Revista de Girona).

Que després de consultar el projecte, volem fer les següents al·legacions dins el termini establert,

AL·LEGACIONS

PRIMER: SOSPITA D'INCOMPATIBILITAT LEGAL

El projecte de parc eòlic Els Estanys pretén la instal·lació de 6 aerogeneradors de 200m d'alçada que suposarien una potència total de 30 MW. A més suposaria la construcció d'una línia d'evacuació des Capmany fins a la subestació de distribució de Santa Llogaia d'Àlguema, en total uns 18,2km. Aquesta línia d'evacuació donarà al mateix temps servei a un altre projecte, PE El Ventador, pertanyent al mateix promotor, FRV (que crea dues filials FRV Arrolladas 1 i 2 per gestionar de manera "independent" els dos parcs). En total tots 2 projectes sumen en conjunt un macroparc eòlic de 60 MW compostat de 12 aerogeneradors de 200 m situats en un mateix eix N-S resseguint la N-II, carretera des de la qual bona part dels parcs tindran accés.

El DECRET LLEI 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables estipula que un parc eòlic és:

Article 6

Àmbit d'aplicació

6.1 Aquest capítol és d'aplicació a les instal·lacions següents, situades sobre el terreny en sòls classificats com a no urbanitzables:

a) Parcs eòlics: instal·lacions de producció d'electricitat a partir de la força del vent, d'una potència superior a 100 kW i inferior o igual a 50 MW, amb autoconsum o sense, constituïdes per un aerogenerador o una agrupació d'aquests interconnectats elèctricament i amb un únic punt de connexió a la xarxa de transport o distribució d'energia elèctrica. Formen també part del parc eòlic les infraestructures d'evacuació elèctrica, la subestació del parc i els accessos de nova construcció o la modificació dels ja existents.

Com bé es diu, el parc eòlic està compostat pels aerogeneradors, **les infraestructures d'evacuació elèctrica, la subestació** i els accessos a aquest. És aquest punt el que ens genera més desconfiança. Ambdós parcs utilitzen la mateixa SET (al projecte del PE Els Estanys anomenada SET El Ventador) i vessen la seva energia a la mateixa línia d'evacuació. A més a més, com es recull ambdós projectes, es parla la línia d'evacuació comptarà amb dos suports per poder ser aprofitada per altres parcs futurs de la zona, sent casualitat que l'exposició dels dos projectes (de la mateixa promotora) és simultani i que el nombre de suports encaixa perfectament amb el número necessari per donar sortida a l'energia dels parcs projectats per l'empresa promotora, quedant aquesta intenció altruista i de minimització d'impactes de l'empresa sota la sospita d'una fragmentació del projecte.

Si tenim en compte tots aquests factors interrelacionats hem de revisar obligatòriament la definició de l'article 6.1 a) del decret llei 16/2019, on es parla que **el parc eòlic** està compostat pels aerogeneradors, **LES INFRAESTRUCTURES D'EVACUACIÓ ELÈCTRICA, LA SUBESTACIÓ** i els accessos a aquest. Per tant, com s'esmenta en diverses ocasions a la documentació, podríem entendre que al compartir els parcs El Ventador i Els Estanys una mateixa LÍNIA D'EVACUACIÓ (Imatge 1) i SET (Imatge 2), hauríem de reavaluar aquest clúster, no com a dos projectes independents entre ells, sinó com en realitat un projecte de parc eòlic de **60 MW i 12 aerogeneradors** repartits

en dos localitzacions diferents però que són interdependents. És a dir, estariem parlant d'una FRAGMENTACIÓ del projecte per evitar així ser tramitat (per la potència total) a través de l'Administració de l'Estat. De fet, una prova d'aquesta pràctica és el fet que la pròpia documentació del PE Els Estanys no compta amb un "projecte" de SET propi (Imatge 2), sinó que automàticament es parla de la SET del PE El Ventador, fent llavors interdependents ambdós parcs.

7.3.8. Línia aèria d'evacuació (132kV)

Es preveu la construcció d'una línia aèria d'alta tensió a 132 kV de 18,22 km per a l'evacuació de l'energia generada fins a la subestació de distribució d'Endesa a Figueres . Aquesta línia estarà dissenyada per a la ubicació d'un segon circuit per a l'evacuació d'altres futurs parcs eòlics de la zona.

Imatge 1: Extracte del projecte Els Estanys on es parla de les infraestructures elèctriques del projecte.

7.3.7. Subestació 30/132kV

Les obres de la subestació El Ventador es basen en un desbrossament, rebaix i anivellament del terreny. La tria de l'emplaçament s'ha fet tenint en compte de buscar una zona planera per evitar moviments de terres i ubicar-la en zona amb poca visibilitat per evitar un major impacte paisatgístic. Alhora, la ubicació de la subestació ha d'estar en una zona o bé "cèntrica" del parc per tal de minimitzar el recorregut de les rases o bé proper a la LAAT per a menimitzar la longitud de línia aèria d'evacuació.

Imatge 2: Extracte del projecte Els Estanys on no es preveu ni una SET pròpia. Automàticament es parla de la SET del projecte El Ventador, un clar exemple de la intenció de fragmentar un únic projecte en dos de més petits.

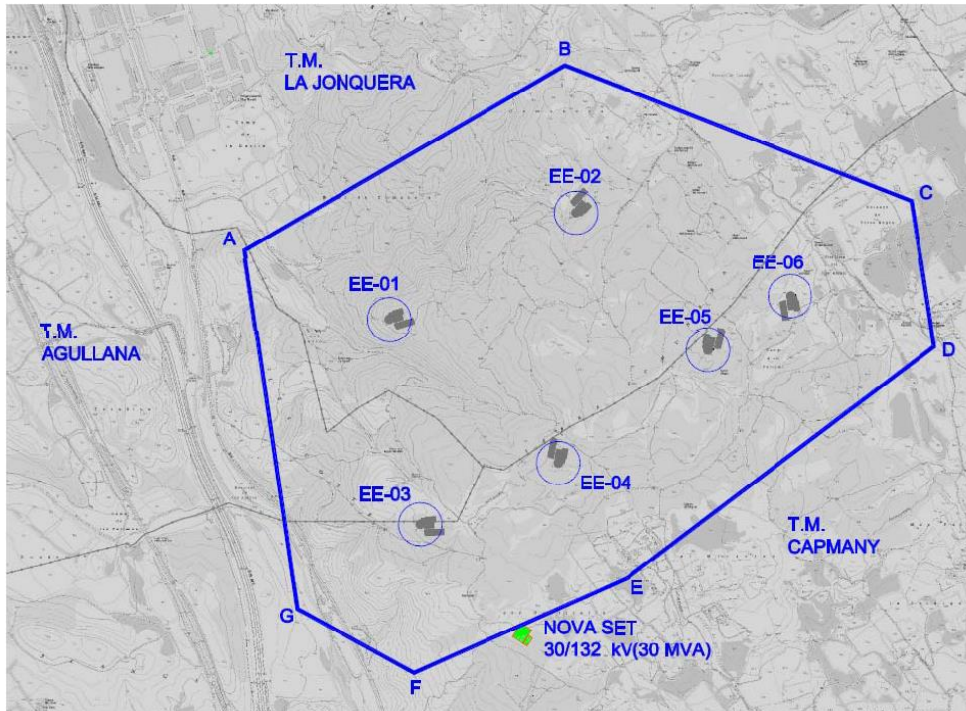
La pràctica de la FRAGMENTACIÓ de projectes és considerada un frau de llei. D'aquesta manera, el projecte que hauria d'estar avaluat segons l'annex I de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, passa a estar avaluat com a un projecte comprès dins el nou Decret 16/2019, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, el que considerem que és totalment il·lícit en quant a afectacions i avaluació, precisament, de l'IMPACTE AMBIENTAL. En aquest cas, essent un de sol, sumen un total de 12 aerogeneradors, amb una potència total de 60 MW.

Considerant que d'acord amb el DL 16/2019, art. 6.1.a. es consideren "Parcs eòlics: instal·lacions de producció d'electricitat a partir de la força del vent, d'una potència superior a 100 kW i inferior o igual a 50 MW", el fet que estigui dividit en dos respon a la voluntat de fragmentar la producció d'energia en frau de llei per evitar la competència estatal i, alhora, de relativitzar l'impacte que tot el conjunt és no només agressiu, sinó contrari a la llei.

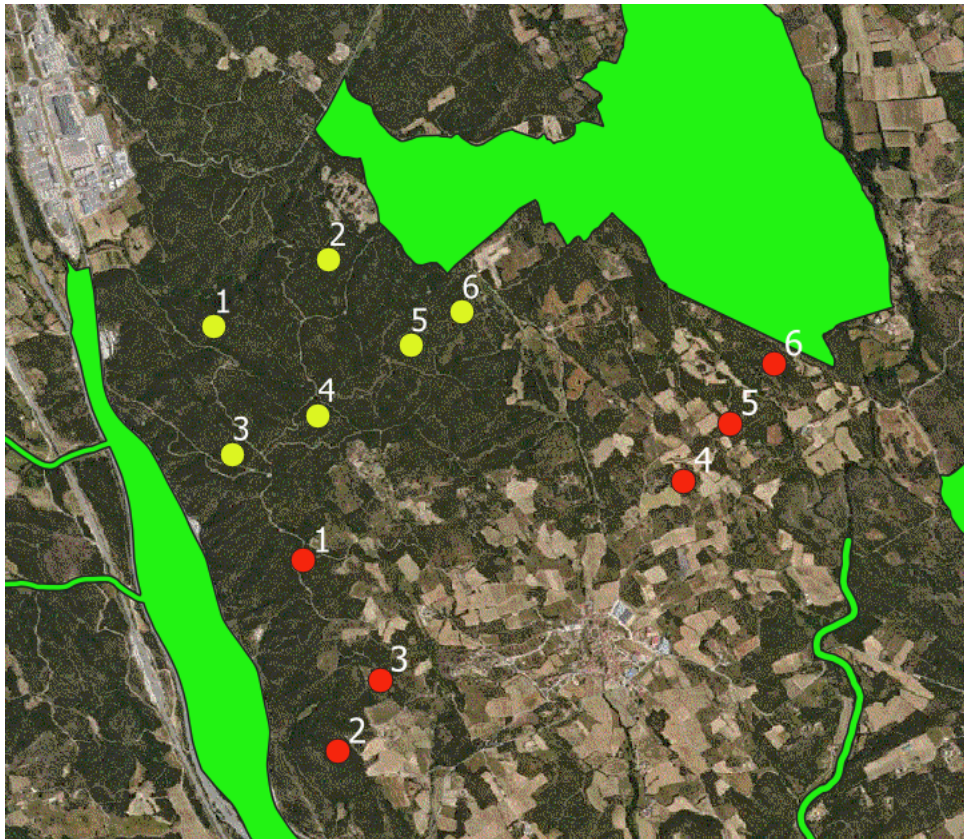
A tots dos projectes es parla que aquesta interconnexió a través d'una línia d'evacuació amb dos suports i connexió a una única SET (en concret la projectada al PE El Ventador) es deu a una intenció de disminuir els impactes generats de construir

dos línies d'evacuació independents amb el mateix destí, la SET de Santa Llogaia. Tot i la bona predisposició a evitar el major impacte ambiental compartint infraestructures, és del tot sospitosa aquesta pràctica, i ho és així per tres motius:

- 1- En primer lloc aquesta reutilització d'infraestructures seria una bona mesura si consideréssim que tots dos parcs són d'empreses diferents, independents, i per tant els parcs de El Ventador i Els Estanys reaprofitessin les infraestructures comunes. Per contra, al ser tots dos de la mateixa empresa promotora (subdividida en dues filials), interdependents, aquesta benintencionada pràctica es podria interpretar d'una forma diferent, és a dir, una manera de camuflar un macroparc eòlic de 60 MW com 2 de petits que no superen el líndar dels 50 MW per poder ser tramitats dins del Decret Llei 16/2019, molt més laxe i administrativament senzill, que no pas la burocràcia i rigidesa que suposa tramitar-lo al Ministerio. Suposant llavors una **FRAGMENTACIÓ** d'un únic projecte per eludir controls més estrictes. Pràctica il·legal reconeguda per la pròpia Unió Europea en diverses sentències i informes.
- 2- Com s'ha comentat anteriorment, és del tot sospitós que el projecte de Els Estanys no compti ni amb un projecte de SET pròpia, sinó que automàticament parli de connectar-se a la SET El Ventador, com s'ha mostrat a la imatge 2. Una altre factor que ens fa sospitar és que fins al moment, tots els projectes que hem pogut consultar, dins el polígon del parc sempre podem trobar-hi els aerogeneradors i la SET, però en aquest cas la SET queda fora de l'àmbit del parc (imatge 3), quedant llavors incompleta la definició de parc eòlic que recull el decret llei 16/2019.
- 3- La disposició dels aerogeneradors del PE Ventador no és reflexe d'una voluntat de reduir la sensació de concentració de molins des de la perspectiva del municipi de Capmany, sinó que respon a la necessitat de no generar efectes ombra entre els dos projectes. Si mirem la distribució de tots 12 aerogeneradors (imatge 4) i tenim en compte que com consta a la documentació la orientació dels vents dominants és de N-NO, queda molt clara aquesta intencionalitat de no afectar la producció entre parcs de la mateixa empresa, en concret l'ombra/estela que generarien els aerogeneradors del PE Els Estanys sobre els del PE El Ventador.

Imatge 3: Diagrama de l'àrea del parc eòlic Els Estanys amb la SET fora del seu àmbit.

Imatge 4: Observació clara del possible efecte ombra/estela que es produiria si la disposició dels aerogeneradors del PE El Ventador busqués una distribució més compacte. Rodones grogues = PE Els Estanys; Rodones vermelles = PE El Ventador.

Si tenim en compte tots aquests arguments podem entendre llavors que la línia d'evacuació i la SET projectada al parc El Ventador que és reaprofitada pel parc Els Estanys no és només part d'aquest projecte, sinó que és una infraestructura necessària pel funcionament del PE Els Estanys, més en concret la SET. Per tant, si tornem a llegir la definició de parc eòlic recollida a l'article 6.1 a) del Decret Llei 16/2019:

Article 6

Àmbit d'aplicació

6.1 Aquest capítol és d'aplicació a les instal·lacions següents, situades sobre el terreny en sòls classificats com a no urbanitzables:

a) **Parcs eòlics: instal·lacions de producció d'electricitat a partir de la força del vent, d'una potència superior a 100 kW i inferior o igual a 50 MW, amb autoconsum o sense, constituïdes per un aerogenerador o una agrupació d'aquests interconnectats elèctricament i amb un únic punt de connexió a la xarxa de transport o distribució d'energia elèctrica. Formen també part del parc eòlic les infraestructures d'evacuació elèctrica, la subestació del parc i els accessos de nova construcció o la modificació dels ja existents.**

Veurem que la SET i la línia d'evacuació (en segon lloc) són en realitat el nexa connector de dos parcs que de manera independent no podrien funcionar i per tant, des del punt de vista de la línia d'evacuació i la SET, **el projecte de parc eòlic seria de 60 MW i 12 aerogeneradors repartits de forma irregular a dues ubicacions diferents en un eix N-S al llarg de la N-II i l'AP-7.**

Per la qual cosa, instem al Departament de Territori i Sostenibilitat, en virtut de l'article 57 de la Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, a que es tramitin els projectes eòlics El Ventador i Els Estanys com un únic projecte, en base al següent precepte:

"Article 57.

Acumulació.

L'òrgan administratiu que iniciï o tramiti un procediment, independentment de quina hagi estat la forma de la seva iniciació, pot disposar, d'ofici o a instància de part, la seva acumulació a d'altres amb els quals guardi identitat substancial o íntima connexió, sempre que sigui el mateix òrgan qui hagi de tramitar i resoldre el procediment. Contra l'acord d'acumulació no és procedent cap recurs."

La invocació d'aquesta norma queda contemplada a la Disposició Addicional Onzena de la Llei 21/2013, d'avaluació ambiental:

"Disposició addicional onzena.

Acumulació de procediments d'avaluació de l'impacte ambiental.

Amb caràcter general, cada procediment d'avaluació de l'impacte ambiental s'ha de referir a un únic projecte. No obstant això, l'òrgan ambiental, pot acordar l'acumulació de procediments quan es donin les circumstàncies assenyalades a l'article 73 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. Disposició addicional dotzena. Règim supletori. En tot el que no preveu aquesta Llei s'aplica, quan sigui procedent, la Llei 30/1992, de

26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.”

En el benentès que la Llei 30/1992 queda derogada per la Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, també com a legislació bàsica d'aplicació general. Tal com estableix el precepte legal relatiu a l'acumulació, en la tramitació d'aquest projecte eòlic és relativament senzill establir la “identitat substancial” i la “íntima connexió” dels projectes tramitats en temps, espai i forma, com s'ha esmentat anteriorment. Concretament:

- a) El promotor dels projectes eòlics El Ventador i Els Estanys és el mateix: FRV, el qual crea dues filials FRV Arrolladas 1 SL i FRV Arrolladas 2 SL (respectivament) com a “promotores” dels parcs.
- b) La redacció tècnica dels dos projectes ha sigut redactada per la consultora EFENER, així com la documentació ambiental, ha estat efectuada per la mateixa empresa d'enginyeria: ECAFIR SL.
- c) Els documents presentats per l'empresa i emesos a disposició pública amb l'objectiu de ser analitzats per les parts interessades –entre les quals en forma part la nostra entitat- (documents de: Diagnòstic del territori i del medi ambient, document d'avantprojecte, i document d'estudi d'alternatives), comparteixen una gran quantitat de característiques: ja sigui de format, com de numeració i estructura dels documents, etc.
- d) La línia d'evacuació i la SET són compartides pels dos projectes eòlics.
- e) Coincidència en el temps i forma en la seva tramitació, fet que no hauria d'haver passat desapercebut al Departament de Territori. Les afectacions al medi es presenten, com a efecte de l'addició dels projectes fragmentats, inferiors que si realment s'hagués presentat tot el projecte com a un de sol.

Pels motius exposats, l'avaluació ambiental s'ha d'efectuar com a unitat indivisible dels dos parcs eòlics.

De fet, ja hi ha a nivell estatal precedents recents de jurisprudència referents a la fragmentació d'un projecte eòlic en d'altres de més petits, com el promogut per GAMESA a Serradilla del Arroyo (Salamanca). En destaquem el següent anàlisi, extret de:

<http://www.actualidadjuridicaambiental.com/jurisprudencia-al-dia-tribunal-supremo-castilla-y-leon-energia-eolica/>

STS 1390/2017 -ECLI: ES:TS:2017:1390

Id Cendoj: 28079130032017100148

Órgano: Tribunal Supremo. Sala de lo Contencioso

Sede: Madrid

Sección: 3

Fecha: 30/03/2017

Nº de Recurso: 3086/2014

Nº de Resolución: 556/2017

Procedimiento: RECURSO CASACIÓN

Ponente: MARIA ISABEL PERELLO DOMENECH

Tipo de Resolución: Sentencia

“La Sociedad Española de Ornitología presentó los recursos contencioso-administrativos, junto a la Asociación Cultural La Raya, contra la desestimación por silencio administrativo del recurso de alzada interpuesto por las demandantes frente a la resolución de 28 de septiembre de 2010 de la Viceconsejera de Economía por la que se otorga autorización administrativa del parque eólico “Cabeza Gorda I”, promovido por la empresa Gamesa Energía SAU en el término municipal de Serradilla del Arroyo (Salamanca), y, en el segundo recurso, contra la desestimación por silencio administrativo del recurso de alzada interpuesto por las mismas demandantes frente a la resolución de 28 de septiembre de 2010 de la Viceconsejera de Economía por la que se otorga autorización administrativa del parque eólico “Cabeza Gorda II”, promovido también por la empresa Gamesa Energía SAU en el término municipal de Serradilla del Arroyo (Salamanca). Ambos recursos fueron estimados.

Por efecto de lo anterior, se presenta recurso de casación, sobre la base de varios motivos, entre los que destaca la vulneración de los artículos 27 y 28.3 de la Ley 54/1997, de 27 de noviembre, del Sector Eléctrico y el artículo 3.2 del RD 661/2007, de 25 de mayo, por el que se regula la actividad de producción de energía eléctrica en régimen especial, así como vulneración del Anexo XI, apartado 5, del mismo.

En este sentido, el Tribunal de instancia consideró, en primer lugar, que quedaba probado que los dos proyectos eran, en el fondo, el resultado de un proyecto único inicial, que, de haberse mantenido de forma íntegra deberían haber sido autorizados por el Estado, competente en materia de autorizaciones de parques eólicos de potencia superior a 50 MW (F.J.2). Además, se reconoce que han existido dos evaluaciones de efecto ambiental, una respecto a cada parque, en la cual se han valorado los efectos sinérgicos entre ambos, pero en los que se ha prescindido de la incidencia sobre las aves, al faltar un estudio de avifauna que no se ha considerado necesario, por no tratarse de una zona sensible a los efectos de protección de las aves (F.J.2); además de que no se ha llevado a cabo la declaración de impacto ambiental de la línea de evacuación que conecta a ambos parques. Desde esta perspectiva, el Tribunal de instancia consideró que la Declaración de Impacto Ambiental no llevó a cabo una consideración íntegra del proyecto, sino que se efectuó de forma fraccionada, con el efecto de devaluar la Declaración, que no puede ser sustituida por el estudio de sinergias (F.J.3).

Para el Tribunal Supremo debe priorizarse la consideración unitaria de los parques, a fin de evitar duplicidades, con el correspondiente incremento de los efectos ambientales del parque eólico (F.J.4), reconociéndose en el caso concreto que se ha producido una fragmentación artificial del que debía tratarse como un único parque eólico (F.J.4). Esto supone, de igual modo, reconocer la insuficiencia de las evaluaciones ambientales realizadas (F.J.5). En consecuencia, el Tribunal Supremo desestima el recurso de casación (F.J.6).”

Per això, arran dels raonaments precedents, s'ha d'entendre que s'han diferenciat dos projectes respecte al que inicialment era un, i certament s'ha de considerar que la finalitat d'aquesta actuació ha pogut ser aprofitar el marge competencial entre l'Estat i la Comunitat Autònoma de Catalunya, per aquelles instal·lacions de producció eòlica de potència superior a 30 MW (Llei 21/2013 d'avaluació ambiental) i inferior a 50 MW (Decret Llei 16/2019).

Els esmentats parcs eòlics, per la seva proximitat geogràfica, per la seva incidència en el territori i per la seva afectació a un patrimoni natural, cultural i mediambiental comú haurien de ser tractats com a un de sol. Però no només això, el fet de compartir línia d'evacuació, estació transformadora i altres infraestructures comunes (d'acord amb les sentències del Tribunal Supremo, de 24 d'abril de 2006), ens ha de portar al tractament conjunt i, en conseqüència, d'acord amb la Llei 54/1997 de regulació del sector elèctric, al superar els 50 MW, a derivar-se la competència a l'Administració Estatal.

Considerar el contrari desvirtuaria la naturalesa i la funció d'aquest tipus d'instal·lacions d'electricitat, com afirma la sentència del TSJ del País Valencià, de 8 d'octubre de 2010.

Ha de tenir-se en compte que a tots els efectes de les autoritzacions, com ho és des de la perspectiva d'avaluació ambiental, han de contemplar el conjunt de tots els projectes, no cadascun d'ells per separat, ja que tots ells són contigus i comparteixen elements. Aquesta premissa permet considerar que ha existit un fraccionament intencionat i dolós del projecte inicial, creant projectes fragmentats i contigus per a aprofitar la simplificació administrativa autonòmica i reduir els terminis en la tramitació. Com a projecte únic de 60 MW, la tramitació hauria de fer-se d'acord al Real Decreto 1955/2000, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica.

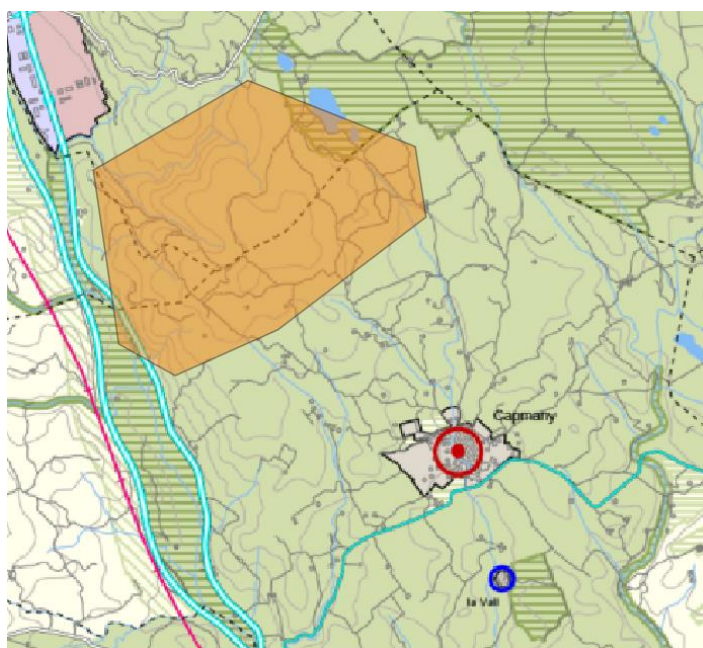
SEGON: UBICACIÓ PROPOSADA

2.1. El Pla Territorial Parcial de Comarques Gironines

El Pla Territorial Parcial de Comarques Gironines, qualifica el sistema d'espais oberts dels termes de Capmany, La Jonquera i Agullana, en la zona on s'ubiquen els 6 aerogeneradors dins l'àmbit del projecte, com a sòl de protecció especial (Imatge 5) i en alguns punts entra dins sòl caracteritzat com a PEIN i Xarxa Natura 2000.

Segons la normativa del Pla Territorial Parcial, en el seu article 2.7 de les normes d'ordenació i directrius del paisatge aquest tipus de sòl *“comprèn aquell sòl que, pels valors naturals o de connectivitat ecològica, o per la localització en el territori, el Pla considera que és el més adequat per integrar una xarxa permanent i contínua d'espais oberts que ha de garantir la biodiversitat i vertebrar el conjunt d'espais oberts del territori, que tenen diferents caràcters i funcions”*

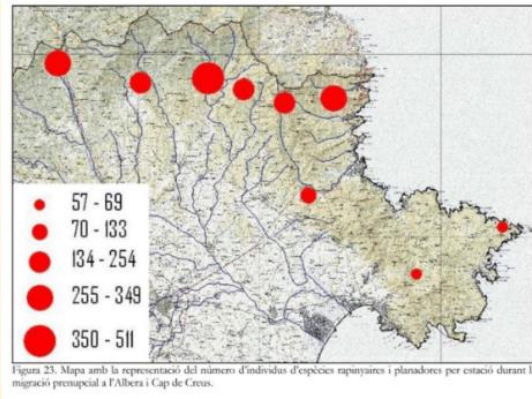
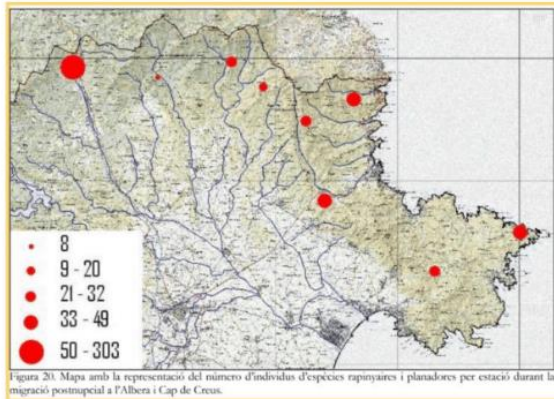
Segons la classificació dels sòls, en base a aquest planejament territorial, el sòl de protecció especial és la màxima qualificació per la seva protecció. Per tant, és evident que l'emplaçament dels aerogeneradors es planteja en una zona de sensibilitat molt alta ambiental i territorialment parlant.

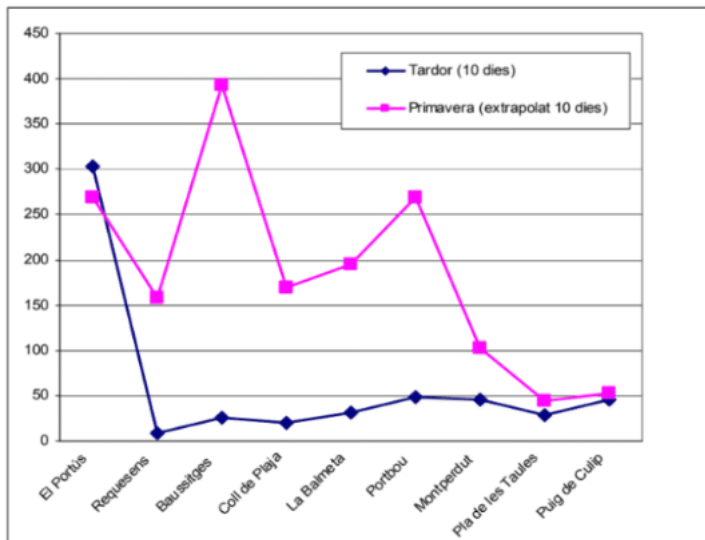
Imatge 5: Planejament PTPCG del municipi de Capmany.

2.2. Ruta europea de migració d'aus i estanys de la Jonquera

L'àmbit d'emplaçament dels aerogeneradors es situa en una zona de pas de migració d'aus. Aquesta ruta és la que connecta la plana de Figueres amb el coll del Pertús, el qual és un dels principals punts de pas de les aus migratòries per travessar els Pirineus orientals (Imatge 6 i 7).

Imatge 6: A l'esquerra, distribució dels ocells migrants al pas de la tardor i a la dreta durant la primavera. Es pot observar com a la tardor el coll del Pertús té una dominància evident, la qual es dilueix al pas primaveral.

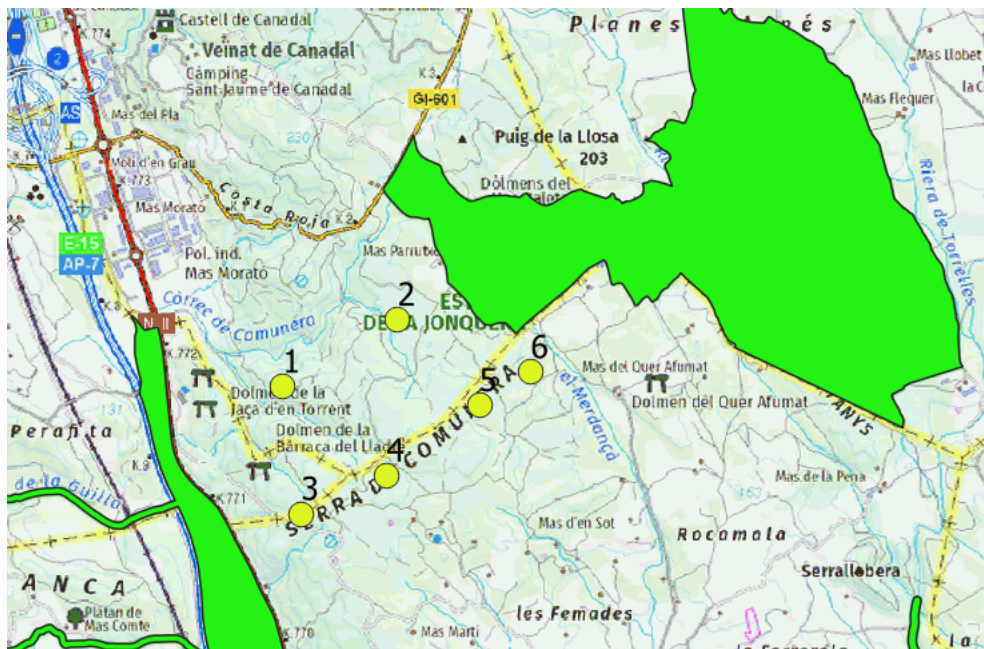

Imatge 7: Malgrat les fluctuacions entre les diferents èpoques de migració, trobem que el pas d'El Pertús és el més important a la tardor i el tercer de la primavera, sent en conjunt el més estable i per tant el que té un valor superior davant les migracions entre Àfrica i el nord d'Europa.

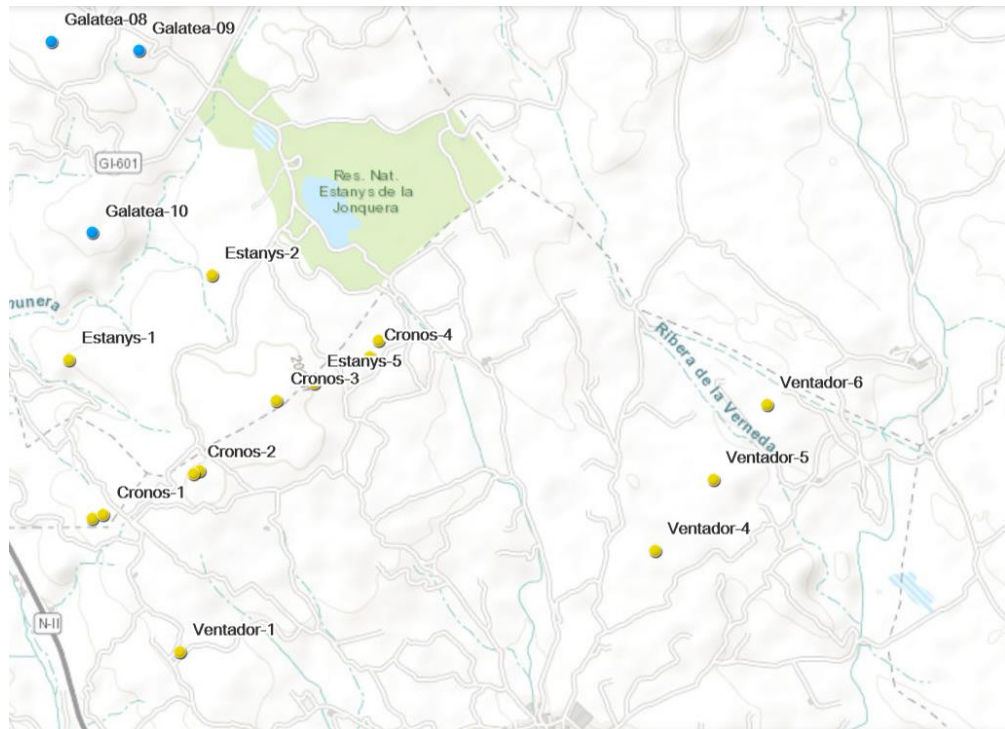
A aquest fet hi hem de sumar que no és només el projecte Els Estanys el que es situa en aquesta ruta, sinó que s'hi situarien el projecte Galatea (al nord) i El Ventador (al sud), suposant una barrera acumulada durant diversos quilòmetres en l'eix N-S, que és l'utilitzat per aquesta ruta migratòria. Cal recordar però que el moviment migratori en aquesta zona no és d'est a oest, sinó en l'eix nord-sud i en concret la zona del coll del Pertús és una zona preferent per aquesta migració. Per tot això tot i la separació entre "parcs", l'afectació a la ruta migratòria serà directe.

S'hi ha de sumar a tot això el fet que el projecte es situa molt proper al EIN Estanys de la Jonquera i la seva Reserva de Natural de Fauna Salvatge. Aquesta zona és utilitzada per diverses espècies d'aus (mirar Annex) per reposar i alimentar-se quan la tramuntana és molt forta i no poden sobrepassar el massís de l'Albera en el seu viatge cap a Europa. La proposta d'ubicació de l'aerogenerador 6 a uns 140 metres d'aquest

espai (Imatge 8), tot i trobar-se fora de l'àrea protegida, pot tenir un efecte desastrós sobre aquest. Ja sigui per col·lisions amb els molins com per la creació d'una àrea morta al voltant dels molins implicant que aquestes espècies abandonin l'àrea protegida i per tant suposant una afectació directe sobre la biodiversitat de la zona. A aquest fet s'hi ha de sumar que al projecte Galatea ja es preveu la construcció de molins prop d'aquest espai, pel que es podria donar la situació que perdés la seva funció ecològica (zona de repòs quan la tramuntana bufa fort i també zona d'aliment i cria) (Imatge 9) i obligar a les espècies que a dia d'avui l'utilitzen a buscar ubicacions menys favorables, tot i que s'ha d'esmentar que aquest àrea és única a la zona. Cal recordar també que, com queda recollit a la documentació aportada, hi ha una alta biodiversitat de quiròpters a la zona i que aquest grup animal és, juntament amb les aus, uns dels més afectats per la presència de molins. Algunes d'aquestes espècies presents són migradores, pel que, a part de l'afectació sobre la població resident també podria haver-hi una afectació sobre els individus durant la seva migració.

Imatge 8: Ubicació dels molins del projecte Els Estanyets respecte als espais protegits de la zona (verd). Es pot apreciar a més a més que la disposició dels molins, es troben en forma de clara barrera respecte les possibles vies de connexió ecològiques dels espais protegits.

Imatge 9: Disposició dels aerogeneradors proposats. Com es pot apreciar la Reserva Natural dels Estanys de la Jonquera quedarien aïllats pel sud del PEIN Basses de l'Albera per culpa dels aerogeneradors 4, 5 i 6 del PE Ventador i llavors rodejades i desconnectades del pas cap el coll del Pertús per culpa dels molins del PE Galatea (aprovat) i els projectats al PE Estanys, perdent la seva funcionalitat ecològica.

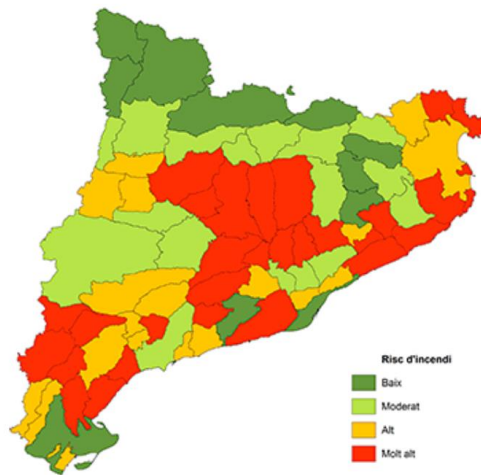
De fet, com es veu a les Imatges 8 i 9, la disposició dels molins suposaria una clara barrera entre els espais naturals protegits, especialment el corredor entre els Estanys de la Jonquera i les Basses de l'Albera. També quedaria limitada la ruta cap al coll del Pertús al quedar els Estanys de la Jonquera rodejats pels molins del PE Els Estanys i els del PE Galatea, perdent així gran part de la seva funció biològica, recollida a la documentació de l'Annex.

2.3. Risc d'incendis

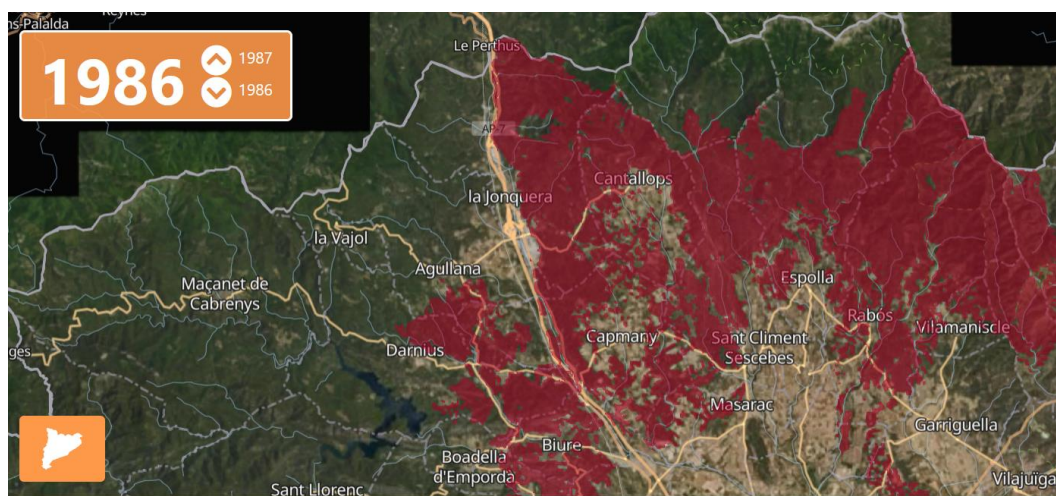
Com queda recollit a la documentació, l'àmbit d'emplaçament dels aerogeneradors ha esta afectada pels grans incendis forestals de l'Empordà. La majoria d' grans incendis s'inicien a la part nord de la Jonquera i es dirigeixen cap al sud afectant sempre aquesta zona.

Aquesta afirmació és corroborada per la cartografia de la Generalitat de Catalunya sobre mapa de superfícies afectades per incendis forestals (incendis ocorreguts entre 1986 i 2019) que representa el conjunt d'informació de superfícies afectades per incendis forestals i conté la delimitació de les superfícies afectades per incendis forestals, considerats amb fort impacte ambiental. Com es pot veure, és una zona molt sensible i amb una alt risc d'incendis (Imatge 10) on cada poques dècades hi ocorre un gran incendi com els del 1986 i 2012.

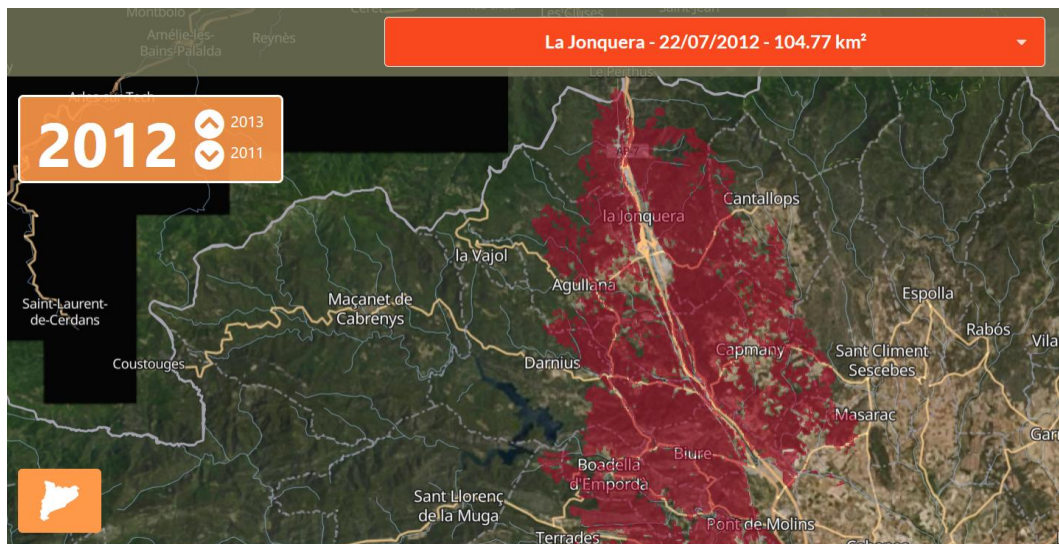
En les Imatges 11 i 12 es pot veure l'extensió dels incendis que han afectat la zona i la dinàmica de la seva extensió pel territori. Com es pot veure la ubicació proposada està al 100% afectada pels dos grans incendis i a més la seva distribució sol ser des de la Serra de l'Albera cap al sud, resseguint l'eix N-S i la direcció de la tramuntana.

Imatge 10: Risc d'incendis per comarques. L'Alt Empordà està considerat com a Molt Alt.

Imatge 11: Extensió de l'incendi de 1986, afectant clarament tot al zona de la Serra Comunera i l'actual ubicació del projecte Galatea.

Imatge 12: Extensió de l'incendi de 2012, afectant clarament tot al zona de la Serra Comuna i l'actual ubicació del projecte Galatea. Es veu un clar avançament en l'eix N-S i arribant també a la proposta d'ubicació del projecte Terrades.

Per tant no només el projecte Els Estanys es podria veure afectat per un futur incendi de gran dimensió, sinó que també el de Galatea ho podria fer. S'ha d'esmentar que quan els incendis agafen dimensions molt grans el mitjà més efectiu per extingir-los és l'ús de mitjans aeris. S'ha de valorar com la presència de 12 molins de 200m d'alçada a una zona amb alt risc d'incendis i una certa recurrència a patir grans incendis forestals pot entorpir o posar en perill les maniobres d'extinció pels mitjans aeris o inclús com pot ajudar a la propagació/inici del foc per mitjà de l'incendi del propi aerogenerador o les línies elèctriques vinculades.

2.4. Afectació a àrees d'interès faunístic i florístic, corredors ecològics i patrimoni cultural.

La tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) es troba molt propera a l'àmbit del parc, més concretament es veurà potencialment afectada per la construcció dels aerogeneradors 2 i 6 i els vials que els connectarien.. Segons els plànols de les àrees d'interès faunístic i florístic de la Generalitat de Catalunya es veu directament afectada i per tant caldria valorar detalladament si pot haver-hi afectació en la fase d'execució del projecte.

Cal tenir en compte que aquesta espècie, *Testudo hermanni*, està inclosa en la Directiva 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestres. Inclosa en els annexos II i IV i alhora està protegida a nivell estatal mitjançant el Catàleg nacional d'espècies amenaçades, on la població peninsular s'hi inclou com a en perill d'extinció. Segons la legislació catalana està regulada segons el Decret legislatiu 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de protecció dels animals i, en concret, està inclosa a l'annex com a espècie protegida i alhora catalogada en perill d'extinció al Catàleg de fauna amenaçada de Catalunya (tot i que està pendent d'aprovació).

Pel que fa a la resta d'espècies i espais protegits, s'ha d'esmentar també que el moviment de terres i alteració dels processos erosius de la Serra Comunera pot dur a una augment de la càrrega sedimentària dels còrrecs que drenen el massís i acabar afectant al reblliment dels espais humits dels Estanys de la Jonquera i/o de les gorgues amb barb de muntanya presents a la Xarxa Natura 2000 de riu Llobregat d'Empordà (codi ES5120005).

La línia d'evacuació que es projecta tant en el PE El Ventador com en el PE Els Estanys, impacta de forma directe sobre el Àrea d'Interès Faunístic situada al riu Muga al seu pas pel nucli de Pont de Molins. En aquest sentit la línia proposada travessa la zona pel mig. Tenint en compte que és una àrea d'especial valor per les aus, en concret és un dormider de *Bubulcus sp* i *Egretta sp.*, s'ha d'avaluar de forma important com aquesta línia elèctrica pot suposar la mort per col·lisió o electrocució d'aquestes espècies, suposant al seu torn la pèrdua de la funció ecològica d'aquesta àrea.

Pel que fa a l'afectació sobre corredors ecològics, ja s'ha esmentat en l'al·legació 2.2 la possible afectació de la connectivitat ecològica entre els PEIN dels Estanys de la Jonquera, PEIN de les Basses de l'Albera i PEIN Riu Llobregat d'Empordà – Riera de Torrelles i entre aquests i el punt migratori del coll del Pertús. A part d'aquesta observació, és un fet que els aerogeneradors 1 i 2 es situen plenament dintre del corredor terrestre complementari (CTC) 090, suposant un greu impacte a la connectivitat ecològica entre aquests dos ambients aquàtics.

Per últim, el projecte de línia d'evacuació també travessa diversos jaciments arqueològics (JA) i bens arquitectònics (BA). Els afectats són:

- JA La Gavarra, Can Gener i Mas Cotó
- JA Castell de Molins (travessat pel bell mig)
- JA Serra del Mas Bonet, Palol Sabaldòria, La Bòbila d'en Soler
- BA La Bòbila d'en Soler i Castell de Palol Sabaldòria (dividint el conjunt arquitectònic en 2).

TERCER. AFECTACIÓ DEL PAISATGE

La implantació dels aerogeneradors del Parc eòlic Els Estanys modificarà de manera important el paisatge i la coberta vegetal dels emplaçaments que quedaran afectats per la construcció de camins interiors, de les plataformes de muntatge, del manteniment i suport dels aerogeneradors, les rases de les línies elèctriques soterrades i les subestacions elèctriques plantejades en el projecte.

L'execució d'aquestes obres suposarà el pas de maquinària pesant en un paisatge sensible i no afectada actualment per construccions i ben conservada. Aquestes obres suposaran un factor de distorsió en l'orografia i el paisatge natural. Alhora implicarà una freqüentació per aquest camins de trànsit rodat que actualment no existeix i que pot augmentar el risc d'incendi en una zona especialment sensible, com s'ha explicat en l'apartat corresponent d'aquest document.

Com a objectius de qualitat paisatgística recollits al catàleg de paisatge de Catalunya, als Aspres trobem que referent a les energies renovables es demana:

“Uns parcs eòlics i fotovoltaics, ben planificats i inserits en el paisatge en relació amb els seus elements configuradors”.

Com a mesures de gestió proposen:

“Impulsar l’elaboració d’estudis i informes d’impacte i integració paisatgística de totes les propostes de noves infraestructures, que incloguin mesures d’integració paisatgística. És prioritari en aquesta unitat elaborar aquests estudis per als projectes d’infraestructures energètiques”

“Garantir, en la mesura del possible, la bona integració paisatgística dels parcs eòlics en els Aspres en les Zones de Desenvolupament Prioritari definides per la Generalitat de Catalunya” (malgrat aquesta llei va ser tombada al 2013 l’essència de la gestió continua vigent).

Pel que fa a les mesures de dirigides a la ordenació trobem:

“La dispersió de diversos tipus d’elements sobre el sòl no urbanitzable sense la consideració de criteris i mesures d’implantació adequada pot suposar un impacte paisatgístic negatiu. A escala local, aquest impacte ve causat per l’aparició dels elements molt visibles i absolutament aliens a l’entorn, mentre que a escala territorial ve causat per la modificació de les línies de carena (és el cas dels parcs eòlics), fent-se visibles des de grans distàncies i modificant els perfils existents. En aquest sentit, s’impulsaran estudis paisatgístics integrals i globals del conjunt de projectes eòlics presentats per a la unitat dels Aspres, que incorpori tant aspectes del mateix territori receptor com la percepció social que en té la població.”

“Evitar la instal·lació de parcs eòlics a menys de 900m dels nuclis amb fesomia singular que formen part del patró d’assentament dels Aspres (Capmany, Sant Climent Sescebes, Espolla, Cantallops, Rabós, Masarac, Vilarnadal i Vilamaniscle)”.

Com s’ha vist des del Catàleg, aprovat cap al 2010, es posa sobre la taula la necessitat d’una planificació prèvia a la implantació de les energies renovables, fet que s’ha demanat des del minut 1 de l’aprovació del Decret Llei 16/2019 per evitar una implantació indiscriminada al territori sense tenir en compte ubicacions idònies i necessitat energètiques. Per tant aquesta implantació estaria anant en contra de les pretensions i recomanacions del Catàleg del Paisatge. A aquesta manca de planificació s’hi suma de manera sinèrgica un efecte acumulatiu. Si tiren endavant els projectes Els Estanyes i El Ventador, que recordem, **en realitat són part d’un macroparc eòlic de 60MW**, ens trobarem que des del municipi de Capmany es veurà en direcció a La Jonquera un gran quantitat de molins que ocuparan tant la plana com la serra. Això a part de suposar un impacte paisatgístic enorme pot provocar que es concentri l’impacte acústic de l’AP-7, N-II i parcs eòlics al municipi, fet poc avaluat i de gran importància. També caldria avaluar que, malgrat no trobar-se a menys de 900m del casc urbà de Capmany, es situa a un 1,8km i cal determinar quines implicacions té això sobre l’ambient i la població.

QUART. INCOMPLIMENT DEL DECRET LLEI 16/2019, DE 26 DE NOVEMBRE, DE MESURES URGENTS PER AL'EMERGÈNCIA CLIMÀTICA I L'IMPULS A LES ENERGIES RENOVABLES.

En l'article 8 d'aquest decret llei que ja ha entrat en vigor es llisten els criteris específics per a la implantació de parcs eòlics. En concret diu:

8.1 En l'elecció de l'emplaçament dels parcs eòlics cal:

- a) Minimitzar l'afectació als terrenys de valor natural elevat, l'afectació sobre les espècies amenaçades especialment vulnerables als parcs eòlics, així com als punts estratègics pel pas migratori de les aus i evitar les àrees crítiques de les rapinyaires amenaçades.*
- b) Evitar llocs d'impacte paisatgístic elevat i d'elevada significació o rellevància per a la societat d'acord amb els catàlegs de paisatge.*
- c) Tenir en compte l'impacte acumulatiu derivat de la concentració de parcs eòlics en determinades parts del territori.*

En els documents presentats per a la consulta prèvia de l'emplaçament del parc eòlic Cronos no hi ha cap indicatiu de minimització de l'afectació dels valors naturals intrínsecs dels terrenys on es vol emplaçar el projecte. La majoria de factors estan minoritzats o ignorats. Per altra banda, no hi ha mesures correctores que puguin minimitzar les efectes negatius del medi receptor. Per posar només un exemple: no hi ha mesures possibles per no afectar la col·lisió de les aus en aerogeneradors de 200 metres en una zona prioritària de la ruta de migració d'aus, moltes elles protegides i especialment amenaçades.

CINQUÉ: MANCA D'AVALUACIÓ D'ALTERNATIVES

L'anàlisi d'alternatives que es fa deixa molt que desitjar, basant-se pràcticament en posar un molí més o un menys i configuracions que són realment si fa no fa la mateixa. Aquesta manca d'avaluació d'alternatives el que genera és que bàsicament s'aposti per posar un molí uns metres més enllà o si posar-ne un més o no. Aquest anàlisi el que hauria de buscar és la intenció de trobar una configuració/ubicació diferent que avaluï impactes ambientals diferents, sempre buscant l'encaix amb menor impacte. L'avaluació aquí presentada no ens deixa gaire marge per decidir pel que s'estaria vulnerant llavors l'objectiu de l'estudi d'alternatives.

Per tot plegat,

SOL-LICITEM

- Que es tinguin en compte totes les al·legacions fetes en aquest document i que es retiri el projecte per incompliment de la normativa ambiental vigent i el decret llei 16/2019. Tant el projecte eòlic El Ventador com el PE Els Estanys són en realitat **un únic projecte de parc eòlic de 60MW i 12 molins i per tant la seva tramitació és incompatible amb el Decret Llei 16/2019.**

- Que aquesta entitat sigui considerada com a interessada i, d'acord amb el que disposa l'article 35,a) de la llei 30/1992, de 26 de novembre, modificada per la llei 4/1999, de 13 de gener, la llei 55/1999, de 29 de desembre, (d'incorporació de la Directiva 90/313/CEE a l'ordenament intern espanyol).

Figueres, 21 d'abril de 2021

Signat,

Llorenç Pascua

President de la IAEDEN i en representació de Salvem l'Empordà.

ANNEX